

УДК 657.42:336.02

Очеретько Л.М.¹, Винник О.О.²

¹ канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУз-613м ЗНТУ

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Будівництво є невід'ємною складовою промисловості України, бо безпосередньо здійснює вплив на матеріальне забезпечення і суб'єктів господарювання, і населення країни. Будівельна галузь займає значне місце серед видів економічної діяльності підприємств України. У ринкових умовах, коли більшість ринків є конкурентними, облік витрат і контроль є найважливішими ланками управління підприємством.

Формування системи обліку на підприємствах будівництва здійснюється відповідно до їх специфіки. Так, окрема увага на цих підприємствах надається обліку витрат та доходів. Метою цього дослідження є вивчення особливостей формування системи обліку та аудиту на будівельних підприємствах та надання пропозицій щодо їх удосконалення, розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційних та методичних засад обліку витрат будівельного підприємства, підвищення його оперативності та аналітичності.

Будівництво має власні особливості діяльності, які впливають на організацію системи обліку. Виділені особливості настільки суттєві, що для

формування системи обліку для будівельних підприємств діє П(С)БО 18 «Будівельні контракти» [1]. Згідно цього документа доходи і витрати протягом виконання будівельного контракту визнаються з урахуванням ступеня завершеності робіт та дати балансу, якщо кінцевий фінансовий результат цього контракту може бути достовірно оцінений. Дохід за будівельним контрактом включає передбачену будівельним контрактом ціну, а також суму відхилень, претензій та заохочувальних виплат за будівельним контрактом, а витрати поділяють на: витрати, безпосередньо пов'язані з виконанням даного контракту та загальновиробничі витрати [1]. Окрім того, витрати класифікують за такими ознаками, як: види діяльності будівельної організації; місце виникнення витрат; подібність складу витрат; способи включення витрат у собівартість будівельно-монтажних робіт; доцільність витрачання; віднесення до вартості будівельного контракту [2].

Наступним етапом є визначення особливостей формування облікової політики на будівельному підприємстві [3]. Для будівельних підприємств особливостями складання облікової політики є: організація обліку та складання робочого плану рахунків. Так, особливим вже є те, що згідно з П(С)БО 18 обов'язково в обліковій політиці будівельних підприємств зазначаються методи визначення ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом, база розподілу загальновиробничих витрат та порядок визначення адміністративних витрат витратами за будівельним контрактом [1]. Також особливостями формування облікової політики є складання графіку документообігу, порядок та строки проведення інвентаризації активів та зобов'язань, робочий план рахунків тощо. Щодо робочого плану рахунків, то варто сказати, що усі підрозділи будівельного підприємства (всі дільниці) повинні мати єдиний робочий план рахунків, розроблений підприємством самостійно з урахування особливостей обліку.

Важливою умовою отримання інформації про собівартість будівельних робіт є чітке визначення складу виробничих витрат. Планування і облік витрат за статтями калькуляції дозволяє групувати витрати за цільовим призначенням на безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції і зумовленими процесами управління, реалізації тощо. З регламентацією процесів формування витрат і встановленням їх оптимального складу безпосередньо пов'язане прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Так, без чіткого розмежування калькуляційних статей неможливо отримати прозору картину того, що в дійсності впливає на зростання собівартості об'єктів будівництва.

Отже, належна організація та ведення обліку виробничих витрат визначають результативність діяльності всього будівельного підприємства. Саме тому одним із дієвих напрямів ефективного управління є удосконалення обліку і аудиту витрат на виконання будівельного контракту, необхідне для підвищення аналітичності, оперативності обліку і посилення контролю за формуванням собівартості будівельних робіт.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Будівельні контракти: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18: Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2001 р. № 205 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon5.rada.gov.ua/laws/show/-z0433-01>.
2. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт: Наказ Міністерства регіонального будівництва від 31.12.2010 р. № 573 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://balance.ua/download/blanks/03.03_22.html.
3. Низомов С.Ф. Влияние отраслевой специфики строительных предприятий на организацию управленческого учета/ С.Ф. Низомов// Аудит и финансовый анализ – 2010. № 2. – С. 21–26.